

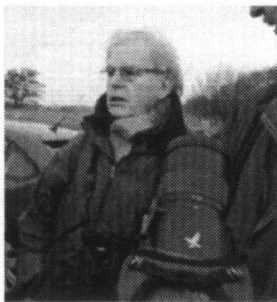
67 Soorten nog voor de koffie.

Met Jan Bos op zoek naar ganzen in Friesland

Excursieverslag van zondag 15 november.

Hermien en ik waren al lang niet meer mee geweest op een excursie. Maar als half Fries gaat mijn hart toch een beetje sneller kloppen als we die richting op kunnen, zeker als daar dan ook nog bijzondere vogels te zien zijn. En als de dag dan ook nog geleid wordt door Jan Bos, geboren en getogen Fries, medeoprichter van onze Vogelwerkgroep die ook de eerste excursie in 1968 naar het barre noorden leidde, zijn meer aanbevelingen niet meer nodig.

Paul Keuning

Met zestien deelnemers stonden we op 15 november om half acht in de startblokken bij het station Bussum-Zuid. De ervaren excursiedeelnemers waren te herkennen

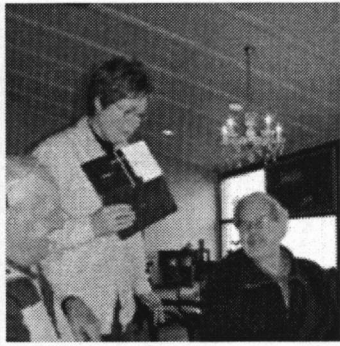
aan wintervaste kleding, een goede kijker én een schouder tas met een thermoskan koffie. Dat laatste hadden wij niet.

Het was een mooie dag en op de heenweg zagen we bij Lelystad al vier Ooievaars die ons laag tegemoet vlogen. De onderlinge communicatie tussen de vijf auto's verliep prima met de walkietalkies. Zo hielden we elkaar op de hoogte, en we zagen veel meer dan alleen Buizerds en Torenvalken. Bij Lemmer reden we langs de grootste roekenkolonie van Friesland; er liepen veel Roeken -met de broek nog aan- rond in het gras. De tocht door Gaasterland leverde grote groepen Brandganzen en vooral Kolganzen op, met daartussen Grauwe en Nijlganzen. Als een standbeeld zo mooi zat een Slechtvalk op een paal bij De Hege Gerzen. De parkeerplaats bij de haven van Laaksum, het kleinste haventje van Nederland, leende zich goed voor het speuren naar watervogels op het IJsselmeer. Prachtig! De Brilduiker, de Eidereenden op het ruige water, waar ook nog Pijlstaarten, Wintertalingen en Krakeenden druk bezig waren met foerageren. Voor wie proviand bij zich had was dit een goede pauzeplek. Koffie werd ons door Jan bij Hindeloopen in het vooruitzicht gesteld. Na een kwartier zagen we al een paar auto's van, naar ik meende, ons groepje vertrekken. Dus volgden wij die langs

de dijk richting Stavoren. Blijkbaar hadden we ons toch vergist, want tot Stavoren hadden we geen contact meer met de rest van de groep. Maar bij de brug naast het Vrouwtje van Stavoren, was een goed geoutilleerd café. Omdat de excursie hier toch langs zou moeten rijden, namen Els, Hermien en ik een lekkere bak koffie met appelgebak. Net toen we weer in onze auto wilden stappen reden Dick Jonkers en Jan Bos over de brug en hadden we weer aansluiting.

Ik ga niet alle 67 vogelsoorten opsommen die we deze dag zagen. Het vermelden waard waren twee Grote Gele Kwikstaarten en vier Witte Kwikstaarten tijdens de eerste koffiepauze op een parkeerplaats langs de A6 even voor Rutten. De als ganzenexcursie aangekondigde tocht was geslaagd. We zagen zeven ganzensoorten. Natuurlijk mogen hiervan de Kleine Rietganzen en de Toendrarietganzen bij Oudega niet onvermeld blijven. Het geheugensteuntje van Jan Bos blijft me goed bij: de toendra bestaat uit gras; op grasland vind je dus de Toendrarietgans, terwijl de taiga het gebied is met de oneindige dennenbossen. Voor Taigarietganzen moet men daarom naar de zandgronden en de open akkers in Drenthe en Overijssel.

Op de terugweg ontdekte de excursiegroep voorbij Lelystad tegen drie uur toch nog een gelegenheid om met elkaar wat te drinken en afscheid van Jan Bos te nemen.

Wij hadden in Friesland al afgehaakt. Maar Dick Jonkers vertelde me later dat Rien Rense en Joke van Velzen op passende wijze afscheid hadden genomen van ons erelid, die er nu in de rol van excursieleider 41 dienstjaren op heeft zitten. Dick memoreerde de eerste excursie naar Friesland in 1968, geleid door Jan Bos en zijn vriend Henk van der Meulen van Staatbosbeheer. Het was een tocht onder

barre omstandigheden met sneeuw en ijzel *en* zesduizend ganzen!

Om het op z'n Fries te zeggen: 'Net emelje foar de kofje', dat wil zeggen: voor de koffie moet je niet zeuren.

Met zoveel soorten en zo'n rijkdom aan ganzen op deze zondag hadden wij niets te klagen! Bedankt. Stel dat je gemiddeld twee keer per jaar dertig mensen meeneemt op excursie, dan zijn dat in 40 jaar 2400 vogelaars! En jij hebt ervoor gezorgd dat zij met jouw aanwijzingen en je verhalen over dure horloges die onder water verdwenen toen je twaalf jaar was, nog meer konden genieten van alle vogels in ons zompige land. Ook namens hen nogmaals: dankjewel.

* Net emelje foar de kofje betekent: voor de koffie niet zeuren.

Foto's Joke van Velsen